

În domeniul achizițiilor publice sunt încă multe proceduri care suferă la capitolul transparență, iar legislația ar trebui să prevadă sancțiuni nu doar pentru contestatorii pierzatori, ci și pentru autoritățile contractante atunci când își încalca obligațiile legale, spun avocații NNDKP, care au o practică reductabilă în acest domeniu. Echipa a fost solicitată în multe proiecte finanțate prin PNRR și din domenii considerate cheie la nivelul Uniunii Europene și este implicată în numeroase proiecte strategice pentru România

În ultimele 12 luni, firma NNDKP și-a completat portofoliul generos de clienți cu nume cunoscute la nivel local și regional, companii active în industrii precum telecom, construcții, automotive, tehnologie și software, dar și logistica și soluții tehnice. Multe dintre aceste societăți au solicitat sprijinul avocaților pentru a soluționa probleme care vizează sectorul achizițiilor publice. „Solicitarile care ajung la noi sunt deosebit de diverse, de la consultanță pe parcursul procedurii de atribuire (interpretare cerințe, solicitări de clarificare, pregătire oferta etc.) până la reprezentare în litigii ce decurg din executarea contractelor de achiziție publică”, precizează [Adina Chilim-Dumitriu](#), Partener NNDKP.

Anul acesta, spețele cele mai întâlnite au fost cele legate de contestarea rezultatului procedurii, fie din poziția contestatorului, fie din cea a ofertantului câștigător care dorește să intervină în litigiu pentru conservarea rezultatului. Specialistul NNDKP subliniază faptul că aici este și miza cea mai mare, în contextul în care contestarea documentației de atribuire sau a unei clarificări cu privire la aceasta nu prezintă nicio garanție referitoare la rezultatul evaluării, pe când contestarea rezultatului procedurii poate schimba câștigătorul contractului.

„Totuși, cu titlu de exemplu, trebuie amintită insistența unei autorități de a repeta aceleași încălcări ale prevederilor legale în documentațiile de atribuire publicate pentru multiple proceduri consecutive, în ciuda contestării cu succes a acestora de mai multe ori. Ajunsesem să schimbam, în principal, denumirea procedurii în contestații de 8-10 pagini, autoritatea insistând asupra aceluiași cerințe, preluate textual în mai multe proceduri consecutive, deși CNSC stabilise deja că fix acele cerințe, cu aceeași formulare, în același tip de procedură, sunt nelegale. Abia după 4-5 astfel de contestații autoritatea a început să elimine acele cerințe din documentațiile procedurilor ulterioare. În lipsa unor sancțiuni pentru autorități în astfel de situații, interesul acestora de a respecta prevederile legale sau jurisprudența Consiliului este destul de scăzut”, menționează [Adina Chilim-Dumitriu](#).

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Mai multe mandate de consultanță

În ciuda acestor provocari existente în domeniul achizițiilor publice, atunci când vine vorba despre mandatele existente în această arie de practică, balanța rămâne ușor înclinată spre consultanță. „Este firesc, având în vedere că aici intra nu doar asistența acordată în timpul procedurilor (pregătire oferte, clarificări etc.), ci și asistența pe care o acordăm pe parcursul executării contractelor, inclusiv analizele realizate în cazul apariției disputelor în executarea contractelor. Numai o parte dintre dispute ajung, într-un final, în faza litigioasă, interesul clienților noștri fiind aproape întotdeauna acela de a rezolva disputele pe cale amiabilă”, explică avocatul *NNDKP*.

Per ansamblu, volumul de muncă al avocaților axați pe achiziții publice a fost similar cu cel înregistrat și în anii anteriori, nefiind observate fluctuații notabile. „E un domeniu în care volumul de lucru rămâne constant chiar dacă elementele caracteristice proiectelor se schimbă de fiecare dată în mod inerent”, subliniază interlocutoarea *Biz Lawyer*.

Anul acesta, echipa a primit mandate predominant de la clienți existenți, la fel ca în anii anteriori. Practica *NNDKP* deservește un număr de participanți importanți și constanți în proceduri de achiziții publice, care asigură un flux semnificativ de mandate. „Practica noastră are deja o istorie de peste 20 de ani, astfel încât deloc ne semnificativi sunt și clienții tradiționali, recurenți, dar care participă mai rar în proceduri de achiziție publică. Bineînțeles, niciodată nu ne-au lipsit și mandatele venite de la clienți noi, obținuți prin recomandări sau în urma participărilor noastre la diverse evenimente de networking. Reputația practicii noastre este una foarte bună, sens în care la un moment sau altul apărăm pe radarul oricărui operator economic care își dorește să fie un jucător important în domeniul achizițiilor publice”, arată *Partenerul NNDKP*.

Odată cu asumarea de către România a calendarului de investiții și reforme în cadrul PNRR, firma de avocatură a fost solicitată și în proiecte finanțate prin acest program. Cele mai multe dintre ele vizează domeniul infrastructurii.

De asemenea, echipa *NNDKP* este implicată în proiecte care au în vedere domenii considerate cheie la nivelul Uniunii Europene. Astfel, avocații asigură consultanța (pentru jurisdicția noastră) în proiecte aprobate la nivelul Comisiei Europene care implică dezvoltare în mai multe state membre (în România, finanțarea urmând a fi asigurată prin PNRR).

„Orice modificări cu privire la sursele de finanțare ale proiectelor de achiziții publice determină anumite reacții în piața de profil, însă așteptarea noastră este ca ajustările intenționate în prezent la nivelul PNRR să nu declanșeze mari mutații ci, dimpotrivă, proiectele deja începute să beneficieze de noi garanții în ceea ce privește ducerea lor la bun sfârșit. Trebuie să vedem și în ce sens se vor stabiliza modificările”, nuanțează **Adina Chilim-Dumitriu**.

Citește și

[→ Mandate multe și complexe în practica de Healthcare, Pharma & Life Sciences din cadrul NNDKP,](#)

[pentru multinaționale și lideri globali interesați de piața locală | Cele mai interesante proiecte rămân cele de tip M&A, data fiind anvergura tranzacțiilor și nivelul de sofisticare al acestor procese. Proiectele de regulatory se dovedesc a fi, de cele mai multe ori, adevărate provocări având în vedere lipsa de claritate a unor reglementări, dar și neadaptarea legislației la noile realități, spun avocații firmei](#)

[→ GDPR, după primii 5 ani | Ce au constatat, 'în teren', avocații NNDKP, firma cu cea mai veche practică de protecția datelor din România: Companiile care au făcut analize de conformare în 2018, după care au mers înainte din inerție, folosind aceleași recomandări, sunt în pericol. Societatea se dezvoltă rapid, în special din punct de vedere al noilor tehnologii, iar GDPR-ul nu ține pasul cu aceste evoluții. Iurie Cojocaru, partener: Provocarile cele mai mari apar în proiectele care presupun prelucrarea unor date care nu au fost anticipate de GDPR sau de autoritățile de resort](#)

Domeniul achizițiilor publice este plin de provocări

Expertul NNDKP atrage atenția ca, în domeniul achizițiilor publice, sunt încă multe proceduri care suferă la capitolul transparență, fie că e vorba despre o lipsă de transparență la nivelul documentației (ambiguitate, criterii subiective/neclare), la nivelul evaluării (maniera de interpretare a cerințelor și criteriilor de evaluare, maniera de punctare) sau chiar la nivelul accesului la dosarul achiziției. „Am întâlnit de multe ori, inclusiv recent, proceduri de valoare și importanță semnificative unde algoritmul de punctare al ofertelor admisibile nu era suficient de detaliat, lăsând loc unui subiectivism crescut în evaluare din partea autorității contractante. Sau specificații tehnice ambigue, pe care autoritatea pur și simplu refuză să le clarifice, menționând că „se menține cerința astfel cum a fost formulată”, deși întrebarea fusese pusă de mai mulți operatori economici, într-o formă sau alta, fiind așadar evident vorba de o necesitate obiectivă de clarificare”, explică avocatul.

Cu toate acestea, de regula, operatorii economici sunt reticenți să conteste documentația de atribuire imediat după publicarea în SEAP, chiar și atunci când s-ar impune acest lucru, fie din lipsa de timp (termenul de contestare fiind extrem de scurt, iar documentația necesitând de regula mult mai mult timp pentru parcurgere și înțelegere, în cazul procedurilor mari), fie pentru a evita un conflict prematur cu cei care urmează să le evalueze oferta, încă nedepusă. „Ratarea acestui termen îi conferă autorității contractante mult mai mult curaj, spre exemplu în răspunsurile de clarificare pe care le oferă operatorilor interesați, având deja la dispoziție argumentul „nu ți-a convenit cerința, trebuia să o contești la publicare, nu să ceri clarificare””, atenționează specialistul.

În practică, avocații s-au lovit și de refuzul aproape ostentativ și nemotivat de a le fi acordat acces la dosarul achiziției, deși clientul NNDKP avea calitatea de ofertant, legea impunând în acest caz obligația clară a autorității contractante de a le permite juriștilor accesul neîngrădit, în termen de o zi lucrătoare la orice informație care nu face parte din propunerile tehnice/financiare și/sau fundamentarele/justificările de preț/cost.

„Desigur, speculam, dar nu putem să nu ne gândim că autoritățile preferă, în anumite cazuri, să își asume orice risc pe care l-ar presupune, în cadrul legal actual, încălcarea a obligației legale de acordare a accesului neîngrădit la dosarul achiziției, în loc să respecte acea obligație și să ne ofere potențiale „muniții” pentru contestarea rezultatului procedurii – o încălcare gravă și flagrantă a principiului transparenței, procesul de evaluare ajungând să fie intenționat ocultat. Credem că legea ar trebui să prevadă nu doar sancțiuni pentru contestatorii pierzători (reținerea cauțiunii, în anumite condiții), ci și sancțiuni clare pentru autoritățile contractante care își încălcă obligațiile legale, atunci când acest lucru este reținut printr-o decizie CNSC sau hotărâre de instanță, ramasă definitivă. În prezent, perspectiva refacerii evaluării sau chiar a anularii procedurii în cazul admiterii unei contestații nu pare a fi o amenințare suficient de puternică pentru toate autoritățile”, susține **Adina Chilim-Dumitriu**.

Opiniile unor profesioniști care ocupa poziții de top în departamentele juridice ale unor companii importante, pe platforma www.in-houselegal.ro. Urmărește teme dezvoltate de avocați sau membri ai comunității *In-houseLegal* și propune subiecte.

Mandate cu un grad ridicat de complexitate

Mandatele pe care le lucrează avocații firmei implică un grad ridicat de complexitate. În opinia Partenerului *NNDKP*, gradul înalt de sofisticare al proiectelor, respectiv intensitatea ridicată a provocărilor asumate, poate avea două motive: fie este vorba despre o problemă juridică dificilă, nouă, insuficient întâlnită în practica instanțelor de judecată sau care a permis soluționări contradictorii, fie este vorba despre o problemă tehnică ce iese din sfera juridicului, dar pe care juriștii trebuie să o înțeleagă și chiar să o stapânească pentru a o putea readuce și explica în sfera juridicului.

„Din prima categorie menționez o cerere de ajustare a prețului unui contract de achiziție publică în domeniul infrastructurii, care probabil că ne-a ridicat cele mai dificile probleme teoretice juridice în cursul acestui an, din multiple motive: succesiunea în timp a legilor, procedura fiind lansată pe vechiul cadru normativ, dar finalizată cu semnarea contractului după 2016 când intrase în vigoare noul cadru normativ, incidența și (in)suficiența legislației punctuale în materia actualizării prețului contractelor, pre existența unor litigii între părți care tranșasera doar parțial problema ajustării prețului, interpretarea unor prevederi legale insuficient abordate în practică, demersul mereu dificil de a convinge cealaltă parte (autoritate publică) că interpretarea propusă este dincolo de orice critică etc.

Din cea de-a doua categorie, a complexității tehnice, menționez o contestație formulată împotriva rezultatului unei proceduri pentru atribuirea unui contract important de servicii în domeniul digitalizării. Dificultatea a fost de a înțelege și dezvolta, într-un timp foarte scurt, specific contenciosului achizițiilor, criticile de natură tehnică ale clientului referitoare la oferta câștigătoare, în condițiile în care la prima discuție probabil că nu s-a înțeles o treime dintre termenii și acronimele folosite. Și de această dată am făcut fața provocării, contestația fiind admisă de CNSC, iar autoritatea contractantă fiind obligată să reevalueze propunerea tehnică a ofertei desemnate inițial câștigătoare”, exemplifică interlocutoarea *BizLawyer*.

Dosarele menționate au fost coordonate de **Adina Chilim-Dumitriu** împreună cu [Alexandru Aman](#), *Counsel NNDKP*.

Partenerul *NNDKP* mai amintește și un alt mandat deosebit de complicat prin raportare la problematica juridică pusă în discuție. Este vorba despre un litigiu recent în legătură cu o procedură de achiziție în care anumiți operatori au fost respinși pentru existența unor indicii de presupuse înțelegeri anticoncurențiale.

„Demonstrația juridică necesară convingerii CNSC că împrejurările reținute de autoritatea contractantă nu sunt de natură celor care denotă înțelegeri nepermise între ofertanți și, implicit, nu sunt suficiente pentru a se reține incidența unui motiv de excludere din licitația a implicat un efort special, de asociere și cumulare a unor elemente probatorii care, aparent, puteau cu ușurință sugera contrariul”, detaliază avocatul. Acest proiect a fost coordonat de **Adina Chilim-Dumitriu** alături de [Cristian Dranca](#), *Counsel NNDKP*.

Cei doi experți *NNDKP* au mai acordat asistență juridică și cu privire la acțiunile destul de energice și complexe ale unuia dintre cei mai mari jucători de pe piața serviciilor puse la dispoziția publicului în cadrul aeroporturilor și garilor publice care s-a văzut confruntat cu mai multe demersuri ostile din partea organismelor publice care

coordoneaza atribuirea contractelor de atribuire a serviciilor respective din spațiile comerciale.

Referindu-se la mandate generate de necesitatea ajustării prețurilor în contracte de achiziție publice, interlocutoarea ^{Biz}**Lawyer** atrage atenția ca procedura ridică numeroase probleme, mai ales dacă nu e vorba despre o cerere în baza legislației speciale, punctuale, adoptate în acest sens (OG 15/2021, OUG 64/2022 etc.), sau a unei clauze de ajustare a prețului, inserate în contract. „Instrucțiunea ANAP 1/2021 a ridicat, în special, probleme, sub aspectul ajustării prețului contractelor de achiziție, în ciuda prevederilor destul de clare. Autoritățile sunt reticente să accepte cereri de ajustare bazate strict pe instrucțiunea ANAP, în lipsa unor îndrumări suplimentare care să asigure o aplicare directă, aproape mecanică a actelor normative incidente. Ca procent din totalul activității noastre, așa spune că cererile de ajustare au reprezentat sub 15%”, completează avocatul.

În ceea ce privește dosarele care au vizat contestațiile în cadrul procedurilor de achiziție (incluzând aici și faza plângerii, calea de atac împotriva deciziei CNSC), acestea au reprezentat 20-30% din totalul activității echipei. De asemenea, litigiile legate de executarea contractelor reprezintă încă 10-15%.

„Cea mai mare parte a activității noastre se poate înscrie în categoria mandatelor de asistență și consultanță generală, probabil cam jumătate din total. Intra aici și analizele și discuțiile pe marginea unor dispute, potențiale sau născute deja, dar până la ajungerea în faza litigioasă”, adaugă **Adina Chilim-Dumitriu**.

Practica *NNDKP* dedicată achizițiilor publice numără șapte avocați specializați în consultanță în domeniul achizițiilor publice, la care se adaugă alți colegi avocați din practica de litigii, specializați în soluționarea disputelor specifice achizițiilor publice. Echipa este coordonată de **Adina Chilim-Dumitriu**, avocat cu experiență de peste 25 de ani în domeniu.

„Din punct de vedere al importanței, echipa noastră este implicată în numeroase proiecte strategice pentru România, de la infrastructura rutieră și feroviara, până la achiziția de trenuri electrice, elicoptere, ambarcațiuni marine sau echipamente și aplicații în domeniul de apărare a țării, infrastructura IT etc. Toate proiectele sunt interesante dintr-un anumit punct de vedere și toate ne aduc provocări profesionale la fiecare pas”, transmite *Partenerul NNDKP*.